

Uvodni govor visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU Valentina Inzka na sjednici Parlamenta za Evropu posvećenoj napretku BiH ka Evropskoj uniji

Odlučniji, kreativniji, konstruktivniji i zreliji pristup

Dame i gospodo,

Na početku želim reći da mi je zadovoljstvo učestvovati u prvoj sjednici "Parlamenta za Evropu" u 2011. godini. Osim predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine, gospodina Radmanovića, na današnjem skupu okupiće se predstavnici Evropske komisije, Evropskog parlamenta, vlada Bosne i Hercegovine i Hrvatske i parlamentarci iz pet novoizabranih skupština u Bosni i Hercegovini.

Ured specijalnog predstavnika Evropske unije pokrenuo je inicijativu "Parlament za Evropu" 2009. godine, koja je nastavljena jer se pokazala kao koristan način da se pažnja i kapaciteti parlamenata fokusiraju na program integracije u EU.

Znam da će Nevenka Savić iz Direkcije za evropske integracije

i Boris Iarochevitch iz Delegacije EU popodne detaljno govoriti o napretku (ili možda, da se tačnije izrazim, o *nepostojanju* napretka) u provođenju zakonodavnog programa iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vjerujem da će nam oni pružiti koristan prikaz toga gdje se Bosna i Hercegovina nalazi i šta treba da uradi u 2011. godini.

Što se mene tiče, želio bih da razmotrim program približavanja EU u domaćem *političkom* kontekstu – jer uspjeh ili neuspjeh svakog angažmana, na svakom parlamentarnom nivou, prenijeće se na ukupno političko okruženje.

Dugi period suše

Političko okruženje je očito razlog za ozbiljnu zabrinutost. Političke stranke i lideri i dalje imaju fundamentalne razlike u mišljenjima kada je riječ o budućnosti Bosne i Hercegovine i načina na koji zemlja treba biti organizovana. To je dovelo do ozbiljnog političkog zastoja u posljednjih nekoliko godina. To je istovremeno i razlog zašto je zemlja, gotovo pet mjeseci nakon opštih izbora, još uvijek bez nove vlade.

Ovdje sam dužan govoriti otvoreno – ako politička elita ne može formirati vladu, kako može dovesti ovu zemlju u Evropu? Ako ne može formirati vladu, onda ne može provesti ni neophodne reforme koje su preduslov za evropsku integraciju, niti može ispuniti najosnovnije težnje svojih građana.

Međutim, iako među stranačkim liderima traju stalne svađe, među građanima Bosne i Hercegovine nema takvih stavova. Oni uvijek iznova kažu da žele u Evropsku uniju – što je prije moguće.

Pa ipak, izabrani političari redovno izražavaju dvojbu oko toga da li građani Bosne i Hercegovine treba da idu evropskim putem u svakom slučaju, ili samo pod određenim uslovima.

Rezultati tih dvojbi su štetni. Dok Bosna i Hercegovina i dalje pokušava da riješi osnovne strateške i političke nesigurnosti, ostatak regije ide odlučnim koracima ka Evropskoj uniji. Građani ove zemlje ništa manje od svojih susjeda ne zaslužuju da uživaju u konkretnim prednostima koje donosi proces integracije.

Moramo se suočiti sa tim neprijatnim stanjem stvari – a logično je da se to uradi upravo na ovakvim skupovima, gdje učesnici zaista mogu uraditi nešto da se problem riješi.

Vi ste isključivo kvalificirani da počnete sa promjenama koje su potrebne Bosni i Hercegovini.

Vi imate demokratski mandat. Vi ste izabrani.

Stranačka disciplina je moćna stvar – kako u zemljama članicama EU – tako i u Bosni i Hercegovini.

Ali, *parlamentarna* odgovornost i dužnost prema građanima nije ništa manje moćna i predstavlja odgovornost pojedinačnih članova parlamenta koji svoju obavezu prema biračima stavljaju iznad svih drugih političkih razmatranja.

Hitni prioriteti

Jasno je da je osnovni prioritet u ovom trenutku formiranje vlasti, a da bi se to ostvarilo, stranački lideri će morati pokazati odlučniji, kreativniji, konstruktivniji i zreliji pristup. Također je potrebno da političari pokažu više povjerenja u Bosnu i Hercegovinu.

Odmah nakon formiranja vlasti Bosna i Hercegovina se mora što prije usmjeriti na ispunjenje zadataka koji će omogućiti podnošenje vjerodostojne aplikacije za status kandidata za članstvo u EU, prije svega realizacijom ustavnih promjena koje će uskladiti Ustav sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Osim toga, kako je komesar Fuele istaknuo u svom obraćanju,

Bosna i Hercegovina će također morati riješiti pitanje državnih zakona o državnoj pomoći i popisu stanovništva da bi zemlja mogla napredovati ka EU.

Potrebno je također poduzeti daljnje korake kako bi zemlja postala funkcionalnija – ovo je jasan uslov za integraciju u EU. Trebam pojasniti da se ovdje ne radi o centralizaciji, već o funkcionalnosti i efikasnosti. BiH mora imati neophodne strukture i institucije koje će se baviti izazovima evropske integracije – još jednom naglašavam, ovdje se ne radi o centralizaciji već o efikasnosti. Potreba za efikasnošću nije nikada bila veća – to će također donijeti ekonomske reforme koje su zaista neophodne kako bi se preokrenuo trend ekonomskog pada posljednjih godina.

U ovom procesu parlamentarci Bosne i Hercegovine mogu računati na podršku Evropske unije. U tom pogledu želim istaknuti spremnost Evropske unije da pojača svoj angažman u ovoj zemlji i osnaži svoju ulogu, strukturu i djelotvornost.

Nema više uobičajene politike

Bez obzira na dugotrajne probleme u zemlji i dalje sam optimista. Bosna i Hercegovina će postati članica Evropske unije – i vjerujem da ova zemlja ima ljudske i prirodne potencijale da napravi značajan i prepoznatljiv doprinos evropskom društvu.

Ali, da bi se to desilo, naprosto ne možete nastaviti sa uobičajenom politikom.

U Bosni i Hercegovini uobičajena politika bi značila i uobičajeni neuspjeh.

Potreban nam je ozbiljan, konstruktivan, realan i odlučan pristup koji nije rukovođen cinizmom već iskrenom željom da se pomogne građanima Bosne i Hercegovine da izađu iz nevolja u koje su zapali usljed godina političkog neuspjeha.

I znam da je takav pristup ne samo neophodan već i moguć.

Hvala.